ಕಚ್ಚಾವಸ್ತುಗಳ ಖರೀದಿಯಲ್ಲಿ ಅವ್ಯವಹಾರ, ಸಾಲ ಮಾಡಿ ಬಂಡವಾಳ ಹಾಕಿ ದುಡಿಯದೆ ನಿಲ್ಲಿಸಿರುವ ಯಂತ್ರಗಳ ಬಗ್ಗೆ, ನೌಕರರ ನೇಮಕಾತಿಯಲ್ಲಿ ಅವ್ಯವಹಾರ, ನೌಕರರಿಗೆ ಬಡ್ತಿಯನ್ನು ನೀಡುವಲ್ಲಿ ತಾರತಮ್ಯ, ನಿಯಮಾವಳಿಗಳನ್ನೇ ಉಲ್ಲಂಘಿಸಿರುವುದು, ಕಾನೂನಿಗೆ ವಿರುದ್ಧವಾಗಿ ಹುದ್ದೆಗಳನ್ನು ಸೃಷ್ಟಿಸಿರುವುದು, ನೌಕರರ ನೇಮಕಾತಿಗೆ ಅಡಳಿತ ಮಂಡಳಿ ಅನುಮತಿ ನೀಡದೆ ನಿರಾಕರಿಸಿದಾಗ, ಅನುಮೋದನೆ ನೀಡಲಾಗಿದೆ ಎಂದು ದಾಖಲಾತಿಗಳನ್ನು ತಿದ್ದಲಾಗಿರುವುದು, ಕಚ್ಚಾವಸ್ತುಗಳ ಸಾಗಾಣಿಕೆಗೆ ಕಾನೂನುಬಾಹಿರವಾಗಿ ಕಮಿಷನ್ ಅನ್ನು ಬದಲಾವಣೆ ಮಾಡಿ ತೆಗೆದುಕೊಂಡಿರುವುದು, ಮೆಕ್ಕೆಜೋಳವನ್ನು 550 ರೂ. ಕೊಂಡು ಅಧಿಕೃತವಾಗಿ 440 ರೂ. ಎಂದು ದಾಖಲಿಸಿರುವುದು, ಟೆಂಡರ್ ಕರೆಯದೆ ಬೇಕಾಬಿಟ್ಟಿ ಮಾಡಿರುವುದು. ಇವತ್ತು ಇದನ್ನು 1998ರಲ್ಲಿ ಸಿಓಡಿ ತನಿಖೆಗೆ ಕೊಟ್ಟಿದ್ದೀರಿ ಈ ಆಯೋಗಗಳಿಗೆ ಮೂರು ತಿಂಗಳಲ್ಲಿ ವರದಿಯನ್ನು ಸಲ್ಲಿಸಬೇಕೆನ್ನುತ್ತಾರೆ. ಇವೆಲ್ಲಾ ನಿರ್ದಿಷ್ಟವಾದ ಆಪಾದನೆಗಳು, ಒಂದು ನಿರ್ದಿಷ್ಟವಾದ ಅವದಿಯೊಳಗೆ ವರದಿಯನ್ನು ಕೊಡಬೇಕೆಂದು ನೀವು ಏತಕ್ಕೆ ತಿಳಿಸುವುದಿಲ್ಲ? ಅಥವಾ ಅವರು ನಿವೃತ್ತಿಯಾಗಬೇಕು ಅಥವಾ ಈ ಪ್ರಪಂಚದಿಂದಲೇ ಅವರು ಹೋಗಬೇಕು ಆವಾಗ ನೀವು ವರದಿಯನ್ನು ಕೊಡುತ್ತೀರಾ? ತನಿಖೆಯ ಬಗ್ಗೆ ಕೂಡ ಜನತೆಗೆ ವಿಶ್ವಾಸ ಬರಬೇಕು, ಸರ್ಕಾರಕ್ಕೆ ಅಪರಾಧಿಗಳನ್ನು ಶಿಕ್ಷಿಸುವ ಬಗ್ಗೆ ಒಂದು ದೃಢ ನಿಲುವು ಇರಬೇಕು, ಇದರ ಬಗ್ಗೆ ಮಾನ್ಯ ಸಚಿವರು ಏನು ಹೇಳಬಯಸುತ್ತೀರಿ?

ಶ್ರೀ ಸಿ. ಬೈರೇಗೌಡ :— ಮಾನ್ಯ ಅಧ್ಯಕ್ಷರೆ, ಈ ಸಂಸ್ಥೆಯ ಹಿತದೃಷ್ಟಿಯಿಂದ ಸಾರ್ವಜನಿಕರ ಹಿತವನ್ನು ಕಾಪಾಡುವುದಕ್ಕೆ ಮಾನ್ಯ ಸದಸ್ಯರು ಏನು ಹೇಳಿದರೂ ಕೂಡ ಸರ್ಕಾರ ಈ ನಿಮಿಷದಲ್ಲೇ ಅದಕ್ಕೆ ಒಪ್ಪಿಕೊಳ್ಳುತ್ತದೆ. ನೀವು ಹೇಳಿದ್ದನ್ನೆಲ್ಲಾ ಇಲ್ಲೇ ನಾನು ಒಪ್ಪಿದ್ದೇನೆ, ಅದರ ಬಗ್ಗೆ ಕ್ರಮ ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳುತ್ತೇನೆ. ಇವತ್ತೆ ಸಂಬಂಧಪಟ್ಟವರಿಗೆ ಕ್ರಮ ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳುವುದಕ್ಕೆ ಸೂಚಿಸುತ್ತೇನೆ.

ರಾಜ್ಯದ ಪ್ರತಿ ಹಳ್ಳಿಗಳಿಗೂ ಸ್ಮಶಾನ ಭೂಮಿ ಮಂಜೂರಾತಿ.

57(328) ಶ್ರೀ ವಾಟಾಳ್ ನಾಗರಾಜ್ (ಚಾಮರಾಜನಗರ) :— ಮಾನ್ಯ ಕಂದಾಯ ಸಚಿವರು ಈ ಕೆಳಕಂಡ ಪ್ರಶ್ನೆಗಳಿಗೆ ದಯವಿಟ್ಟು ಉತ್ತರಿಸುವರೆ.

ಅ) ರಾಜ್ಯದ ಪ್ರತಿ ಹಳ್ಳಿಗಳಲ್ಲೂ ಸ್ಮಶಾನಕ್ಕಾಗಿ ಸ್ಥಳವನ್ನು ಕಾಯ್ದಿರಿಸಲು ಸರ್ಕಾರದವರು ಕೈಗೊಂಡಿರುವ ಕ್ರಮಗಳೇನು?

ಆ) ಸ್ಮಶಾನಕ್ಕಾಗಿ ಸ್ಥಳ ಇಲ್ಲದ ಹಳ್ಳಿಗಳ ಸಂಖ್ಯೆ ಎಷ್ಟು?

ಇ) ಸ್ಮಶಾನಕ್ಕಾಗಿ ಸ್ಥಳವಿಲ್ಲದೇ ಶವಗಳನ್ನು ಹೂಳಲು ತೊಂದರೆಯಾಗುತ್ತಿರುವುದು ಸರ್ಕಾರದವರ ಗಮನಕ್ಕೆ ಬಂದಿದೆಯೇ?

ಈ) ಹಾಗಿದ್ದಲ್ಲಿ, ಇದಕ್ಕೆ ಭೂಮಿ ಒದಗಿಸಲು ಸರ್ಕಾರದವರು ಕೈಗೊಂಡಿರುವ ಕ್ರಮಗಳೇನು?

ಶ್ರೀ ಬಿ. ಸೋಮಶೇಖರ್ (ಕಂದಾಯ ಸಚಿವರು) :—

ಅ) ಕರ್ನಾಟಕ ಭೂ ಸುಧಾರಣೆ ಅಧಿನಿಯಮ 1964ರ ಕಲಂ 71ರಡಿಯಲ್ಲಿ ಈ ಬಗ್ಗೆ ಅವಕಾಶವಿದೆ. ಬೇಡಿಕೆಗಳನ್ನು ಅನುಸರಿಸಿ ಜಿಲ್ಲಾಧಿಕಾರಿಗಳು ಸ್ಥಳಕಾಯ್ದಿರಿಸಲು ಕ್ರಮ ಕೈಗೊಳ್ಳುವರು.

ಆ) 7817

ಇ) ಬಂದಿದೆ.

ಈ) ಸರ್ಕಾರದ ಭೂಮಿ ಇಲ್ಲದ ಕಡೆ ಜಮೀನನ್ನು ಖರೀದಿಸುತ್ತಿದೆ. ಈ ಬಗ್ಗೆ ದಿನಾಂಕ 20-10-95 ರಂದು ಸರ್ಕಾರಿ ಆದೇಶ ಹೊರಡಿಸಲಾಗಿದೆ.

ಶ್ರೀ ವಾಟಾಳ್ ನಾಗರಾಜ್ :— ಮಾನ್ಯ ಅಧ್ಯಕ್ಷರೆ, ಈ ದೇಶಕ್ಕೆ ಸ್ವಾತಂತ್ರ್ಯ ಬಂದು 52 ವರ್ಷ ಕಳೆದರೂ ಕೂಡ ಇನ್ನು 2817 ಹಳ್ಳಿಗಳಿಗೆ ಸ್ಮಶಾನಕ್ಕೆ ಜಾಗವೇ ಇಲ್ಲ. ಒಂದು ಕಡೆ ನೀವು ಊಟ ಕೊಡದಿದ್ದರೂ ಚಿಂತೆಯಿಲ್ಲ, ಸತ್ತವರನ್ನು ಹೂಳುವುದಕ್ಕೆ ಜಾಗವಿಲ್ಲವೆಂದರೆ ಇದಕ್ಕಿಂತ ಬೇರೆ ಪ್ರಶ್ನೆ ಬೇಕೆ? ಈ ಸ್ಮಶಾನ ಜಾಗಗಳ ಬಗ್ಗೆ ನಿಮ್ಮ ಸರ್ಕಾರದ ನಿರ್ಧಾರವೇನು? ಅನೇಕ ಕಡೆ ಜಮೀನನ್ನು ಖರೀದಿ ಮಾಡಿ ಆಶ್ರಯ ಮನೆಗಳನ್ನು ಕೊಡುತ್ತೀರಿ, ಈ ಸ್ಮಶಾನಗಳು ಇಲ್ಲದಿರುವ ಕಡೆ ಕಡ್ಡಾಯವಾಗಿ ಸ್ಮಶಾನಗಳನ್ನು ಇಡುವುದಕ್ಕೆ ತಾವು ಏನು ಕ್ರಮ ಕೈಗೊಳ್ಳುತ್ತೀರಿ?

ಶ್ರೀ ಬಿ. ಸೋಮಶೇಖರ್ :— ಮಾನ್ಯ ಸಭಾದ್ಯಕ್ಷರೆ, ಈ ಸ್ಮಶಾನಗಳಿಗೆ ಜಾಗವನ್ನು ಒದಗಿಸಿಕೊಡುವ ವಿಚಾರದಲ್ಲಿ ನಮ್ಮ ಸರ್ಕಾರದ ನೀತಿ ಸ್ಪಷ್ಟವಾಗಿದೆ. ಇದು ನಮ್ಮ ಕಂದಾಯ ಇಲಾಖೆಯ ಜವಾಬ್ದಾರಿ, ಜನನದಿಂದ ಮರಣದವರೆಗೆ ಜನನ ಬರೆಯತಕ್ಕಂತಹವರು ನಾವೇ. ಸಂಸ್ಕಾರವನ್ನು ಮಾಡತಕ್ಕಂಥವರು ನಾವೇ. We have to perform the last rituals. ಈ ಕೆಲವು ಕಡೆ ಸ್ಮಶಾನ ಜಾಗವನ್ನು ಪಟ್ಟಭದ್ರಹಿತಾಸಕ್ತಿಗಳು ಒತ್ತುವರಿ ಮಾಡಿಕೊಂಡಿದ್ದಾರೆ. ಕೆಲವು ಬಡವರಿಗೆ ಸ್ಮಶಾನಗಳೇ ಇಲ್ಲದೆ ರಸ್ತೆ ಬದಿಯಲ್ಲಿ ಹೆಣವನ್ನು ಹೂಳುವ ಪರಿಸ್ಥಿತಿ ಕೂಡ ಇದೆ. ಈ ಪರಿಸ್ಥಿತಿಯನ್ನು ನಾವು ಅರ್ಥ ಮಾಡಿಕೊಂಡು ನಮ್ಮ ಸರ್ಕಾರ ಈ ಒಂದು ಕಾರ್ಯಕ್ರಮವನ್ನು ಆದ್ಯತೆಯ ಮೇರೆಗೆ ತೆಗೆದುಕೊಂಡಿದ್ದೇವೆ. ನಮ್ಮ ಆದೇಶ ಏನಿದೆ ಎಂದರೆ ಈ ವರ್ಷದೊಳಗೆ ಎಲ್ಲಾ ಹಳ್ಳಿಗಳಿಗೆ ಸ್ಮಶಾನವನ್ನು ಒದಗಿಸಿಕೊಡಬೇಕೆಂದಿದೆ. ಸರ್ಕಾರದ ಜಮೀನು ಏನಾದರೂ ಇದ್ದರೆ ಅದನ್ನು ಮೀಸಲಿಡಬೇಕು, ಇಲ್ಲದಿದ್ದರೆ ಖಾಸಗಿ ಜಮೀನುಗಳನ್ನು ಖರೀದಿ ಮಾಡಿ

ಮೀಸಲಿಡಬೇಕು, ಅದು ಸಿಗಲಿಲ್ಲವೆಂದರೆ ಜಮೀನು ಸ್ವಾಧೀನಪಡಿಸಿಕೊಂಡಾದರೂ ಕೊಡಲೇಬೇಕು, ಇದು ನಮ್ಮ ಕರ್ತವ್ಯವಾಗಿದೆ. ಅದನ್ನು ನಾವು ಖಂಡಿತವಾಗಿ ಮಾಡುತ್ತೇನೆ.

ಶ್ರೀ ಎಸ್. ಸುರೇಶ್ ಕುಮಾರ್ :— ಮಾನ್ಯ ಸಭಾಧ್ಯಕ್ಷರೆ, ಈ ಸ್ಮಶಾನಗಳ ಸಮಸ್ಯೆ ಕೇವಲ ಹಳ್ಳಿಗಳಲ್ಲಿ ಮಾತ್ರವಿಲ್ಲ ನಗರಪ್ರದೇಶದಲ್ಲೂ ಕೂಡ ಸ್ಮಶಾನಗಳ ಅಭಾವ ತುಂಬಾ ಇದೆ. ಬದುಕಿರುವವರಿಗೆ ನಿವೇಶನ ಸಿಗುವುದಿಲ್ಲ, ಸತ್ತವರಿಗೆ ಹೂಳುವುದಕ್ಕೆ ಜಾಗವಿಲ್ಲದಿರುವ ಪರಿಸ್ಥಿತಿ ಇದೆ. ಉದಾಹರಣೆಗೆ ಬೆಂಗಳೂರು ನಗರವನ್ನೇ ತೆಗೆದುಕೊಂಡರೆ ಇಷ್ಟೆಲ್ಲಾ ಬಡಾವಣೆಗಳು, ಹಳ್ಳಿಗಳು ಸೇರಿಕೊಂಡರೆ ಹೊಸದಾಗಿ ಇವತ್ತು ಒಂದೆ ಒಂದು ಸ್ಮಶಾನಕ್ಕೆ ಜಾಗವಿಲ್ಲ. ಸ್ಮಶಾನದಲ್ಲಿ ಹೆಣವನ್ನು ಹೂಳಲು ಒಂದು ಗುಂಡಿಯನ್ನು ತೆಗೆದರೆ ಮತ್ತೊಂದು ಹೆಣದ ಅವಶೇಷವಿರುತ್ತದೆ, ಅದನ್ನು ತೆಗೆದು ಹಾಕಿ ಹೆಣವನ್ನು ಹೂಳುವ ಪರಿಸ್ಥಿತಿ ಇದೆ. ಹೀಗೆ ಸ್ಮಶಾನಗಳು ಸುಡುಗಾಡಿನ ಪರಿಸ್ಥಿತಿಯನ್ನು ತಲುಪಿವೆ. ಅದಕ್ಕೋಸ್ಕರ ಸರ್ಕಾರದ ಏನೊಂದು ನಿಲುವಿದೆ, ಎಲ್ಲೆಲ್ಲಿ ಸ್ಮಶಾನಗಳನ್ನು ಒತ್ತುವರಿ ಮಾಡಿಕೊಂಡಿದ್ದಾರೆ ಅದನ್ನೆಲ್ಲಾ ನಿರ್ದಾಕ್ಷಿಣ್ಯವಾಗಿ ತೆಗೆದು ಹಾಕಿ ಸ್ಮಶಾನಗಳು ಅಗತ್ಯವಾದ ಭಾಗವೆನ್ನುವುದನ್ನು ಸರ್ಕಾರ ರುಜುವಾತು ಮಾಡಬೇಕು.

ಶ್ರೀ ಬಿ. ಸೋಮಶೇಖರ್ :— ನಾನು ಈ ವಿಚಾರ ಹೇಳುವುದಕ್ಕೆ ಮೊದಲೇ ಉತ್ತರವನ್ನು ಹೇಳಿದ್ದೇನೆ, ಮತ್ತೆ ಹೇಳುವ ಪ್ರಶ್ನೆ ಇಲ್ಲ.

ಶ್ರೀ ಅರಗ ಜ್ಞಾನೇಂದ್ರ :— ಸನ್ಮಾನ್ಯ ಅಧ್ಯಕ್ಷರೆ, ಸ್ಮಶಾನ ಒತ್ತುವರಿ ಮಾಡಿಕೊಂಡಿರುವುದನ್ನು ನಿರ್ದಾಕ್ಷಿಣ್ಯವಾಗಿ ತೆಗೆದು ಹಾಕುತ್ತೇವೆಂದು ಕಂದಾಯ ಸಚಿವರು ಹೇಳುತ್ತಿದ್ದಾರೆ. ನಮ್ಮ ಜಿಲ್ಲೆಯಲ್ಲಿ ಒಂದು ಪ್ರಕರಣವಿಲ್ಲ, ನಾವೇನಾದರು ಅಧಿಕಾರಿಗಳಿಗೆ ಹೋಗಿ ಸ್ಮಶಾನ ಖಿಲ್ಲಾ ಮಾಡಿ ಎಂದರೆ, ಶಾಸಕರು ನಿನ್ನ ವಿರುದ್ಧ ಹೀಗೆ ಹೇಳಿದ್ದಾರೆಂದು ಹೇಳಿಕೊಡುತ್ತಾರೆಯೇ ಹೊರತು ಅಧಿಕಾರಿಗಳಿಗೆ ಆ ಬದ್ಧತೆ ಇಲ್ಲ. ತಾವು ಸೂಚನೆಯನ್ನು ಕೊಡುತ್ತೀರಾ, ತಾವು ಎವಿಕ್ಷನ್ ಮಾಡಿಸುತ್ತೀರಾ, ಅಥವಾ ಎವಿಕ್ಷನ್ ಮಾಡಿಸದಿರುವ ಅಧಿಕಾರಿಗಳಿಗೆ ಏನು ಶಿಕ್ಷೆ ಕೊಡುತ್ತೀರೆನ್ನುವುದನ್ನು ಹೇಳಿ.

ಶ್ರೀ ಬಿ. ಸೋಮಶೇಖರ್ :— ನಾವು ಈಗಾಗಲೇ ಅಧಿಕಾರಿಗಳಿಗೆ ನೀವು ಇಷ್ಟು ದಿವಸಗಳೊಳಗೆ ಇಷ್ಟು ಹಳ್ಳಿಗಳಿಗೆ ಇದನ್ನು ಒದಗಿಸಿಕೊಡಬೇಕೆಂದು ಗುರಿಯನ್ನು ನಿಗದಿಮಾಡಿದ್ದೇವೆ, ಪ್ರಗತಿ ಬಹಳ ವೇಗದಿಂದ ಆಗುತ್ತಿದೆ. ಎಲ್ಲಾದರೂ ಅಂಥ ಪ್ರಕರಣಗಳಿದ್ದರೆ, ಅದನ್ನು ನನ್ನ ಗಮನಕ್ಕೆ ತಗೆದುಕೊಂಡು ಬಂದರೆ ಇಲ್ಲಿಂದಲೆ ನಾವು ನಿರ್ದೇಶನವನ್ನು ಕ್ರಮ ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳುತ್ತೇವೆ.

ಶ್ರೀ ಚಂದ್ರಕಾಂತ್ ಬೆಲ್ಲದ್ :— ಸನ್ಮಾನ್ಯ ಅಧ್ಯಕ್ಷರೆ, ಪತ್ರಿಕೆಗಳು ಬಹಳ ಬೆಳೆಯುತ್ತಿದ್ದಾವೆ, ಅವಕ್ಕು ಇದನ್ನು ಅನ್ವಯಿಸಬೇಕು, ಇದನ್ನು ಮಂತ್ರಿಗಳು ಮಾಡಬೇಕೆಂದು ಹೇಳುತ್ತೇನೆ.

ಶ್ರೀ ಬಿ. ಸೋಮಶೇಖರ್ :— ಸನ್ಮಾನ್ಯ ಸಭಾಧ್ಯಕ್ಷರೆ ನಗರಗಳೆಲ್ಲ ಸ್ಮಶಾನಕ್ಕೆ ಹತ್ತಾರು ಜಾಗವನ್ನು ಮೀಸಲಿಡತಕ್ಕಂಥದ್ದು ಅವಶ್ಯಕತೆಯಿದೆ. ನಗರಗಳಿಗೆ ಸಂಬಂಧಿಸಿದಂತೆ

ನಾವು ವೈಜ್ಞಾನಿಕವಾಗಿಯು ಚಿಂತನೆಯನ್ನು ಮಾಡಬೇಕಾಗುತ್ತದೆ. ಸತ್ತವರ ಸಂಖ್ಯೆ ಜಾಸ್ತಿಯಾಗುತ್ತಿರುತ್ತಾರೆ, ಎಲ್ಲಾ ಕಡೆ ಹೆಣ ಹೂಳುತ್ತಾ ಹೋದರೆ ವ್ಯವಸಾಯ ಮಾಡುವುದಕ್ಕು ಜಾಗವಿರುವುದಿಲ್ಲ. ಮನೆ ಕಟ್ಟುವುದಕ್ಕು ಜಾಗವಿರುವುದಿಲ್ಲ. ತಾವು ಚಿಂತನೆ ಮಾಡಬೇಕು, ಈ ನಗರಗಳಲ್ಲಿ ಏನಾದರೂ ಎಲೆಕ್ಟ್ರಿಕಲ್ ಚಿತಾಗಾರವನ್ನು ಮಾಡತಕ್ಕಂಥದ್ದನ್ನು ಯೋಚನೆ ಮಾಡಿದರೆ ಬಹಳ ಒಳ್ಳೆಯದು, ಅವಾಗ ಸ್ಥಳದ ಅಭಾವ ಜಾಸ್ತಿಯಾಗುವುದಿಲ್ಲ ಹಳ್ಳಿಗಾಡಿನಲ್ಲಿ ಇನ್ನು ಆ ರೀತಿ ಅಭಿವೃದ್ಧಿಯಾಗಿಲ್ಲ, ಜಾಗ ಒದಗಿಸಿಕೊಡುವುದು ನಮ್ಮ ಕರ್ತವ್ಯ ಆದನ್ನು ನಾವು ಮಾಡುತ್ತೇವೆ.

ಶ್ರೀ ವಾಟಾಳ್ ನಾಗರಾಜ್:— ಅಧ್ಯಕ್ಷರೆ, 7817 ಹಳ್ಳಿಗಳಿಗೆ ಸ್ಮಶಾನಗಳನ್ನು ಗುರುತಿಸಿಕೊಡುವ ಕೆಲಸವನ್ನು ಸಮರೋಪಾದಿಯಲ್ಲಿ ಎಷ್ಟುದಿವಸದೊಳಗೆ ಸರ್ಕಾರ ಮಾಡಬಲ್ಲದು.

ಶ್ರೀ ಬಿ. ಸೋಮಶೇಖರ್:— ಕಾರ್ಯಕ್ರಮವು ಆದ್ಯತೆಯನ್ನು ಪಡೆದುಕೊಂಡಿದೆ, 1999 ರೊಳಗೆ ಒದಗಿಸಿಕೊಡಬೇಕೆನ್ನುವ ಗುರಿಯನ್ನಿಟ್ಟುಕೊಂಡಿದ್ದೇವೆ, ಆ ದಿಕ್ಕಿನಲ್ಲಿ ನಾವು ಪ್ರಾಮಾಣಿಕವಾದ ಪ್ರಯತ್ನವನ್ನು ಮಾಡುತ್ತಿದ್ದೇವೆ.

ಶ್ರೀ ವಾಟಾಳ್ ನಾಗರಾಜ್:— ಅಧ್ಯಕ್ಷರೆ, ಜಮೀನಿರುವವರು ಆದರಲ್ಲೇ ಹೆಣವನ್ನು ಹೂಳುವುದಕ್ಕೆ ಅನುಕೂಲವಿರುತ್ತದೆ. ಕೆಲವು ಕಡೆ ಹೆಣ ಹೂಳುವುದಕ್ಕೆ ಜಾಗವಿಲ್ಲದೆ ಮೂರು ದಿವಸಗಳ ಕಾಲ ಹೆಣವನ್ನು ಹಾಗೆಯೇ ಇಟ್ಟುಕೊಂಡು ಅಶಾಂತ ವಾತಾವರಣ ನಿರ್ಮಾಣವಾಗಿದೆ, ಆದುದರಿಂದ ಇದನ್ನು ಅತ್ಯಂತ ಮೊದಲನೆ ಆದ್ಯತೆಯಾಗಿ ತೆಗೆದುಕೊಂಡು ಪ್ರಾಮಾಣಿಕವಾಗಿ ನಿಮ್ಮ ಅಧಿಕಾರಾವಧಿಯಲ್ಲಿ ಇದನ್ನು ಮಾಡುತ್ತೀರಾ ಎಂದು ನಾನು ತಮ್ಮಲ್ಲಿ ಕಳಕಳಿಯಿಂದ ಕೇಳುತ್ತಿದ್ದೇನೆ.

ಶ್ರೀ ಬಿ. ಸೋಮಶೇಖರ್:— ಮಾನ್ಯ ಸದಸ್ಯರೆ, ತಮ್ಮ ಕಳಕಳಿಯನ್ನು ನಾನು ಮೆಚ್ಚುತ್ತೇನೆ, ನಿಮ್ಮಷ್ಟೇ ಕಳಕಳಿಯನ್ನು ನಾನು ಇಟ್ಟುಕೊಂಡಿದ್ದೇನೆ. ನಾವು ಜಿಲ್ಲಾಧಿಕಾರಿಗಳಿಗೆ ಹತ್ತು ಕಾರ್ಯಕ್ರಮಗಳನ್ನು ಈ ವರ್ಷದೊಳಗೆ ಆದ್ಯತೆ ಮೇರೆಗೆ ಮಾಡಬೇಕೆಂದು ಕೊಟ್ಟಿದ್ದೇವೆ. ಅದರಲ್ಲಿ ರೆಗ್ಯುಲರೈಸೇಷನ್, ನಿವೇಶನ ಒದಗಿಸಿಕೊಡುವುದು ಇರಬಹುದು, ಅದರಲ್ಲಿ ಈ ಸ್ಮಶಾನ ಜಾಗವನ್ನು ಒದಗಿಸಿಕೊಡುವುದನ್ನು ಕೂಡ ಆದ್ಯತೆ ಮೇರೆಗೆ ಸೇರಿಸಿದ್ದೇವೆ.

10.50 ಎ.ಎಂ.

ಇವೆಲ್ಲವನ್ನೂ ಸಮರೋಪಾದಿಯಲ್ಲಿ ಮಾಡಬೇಕು. ನಮ್ಮ ಸರ್ಕಾರದ ಅವಧಿ ಮುಗಿಯುವುದರೊಳಗಾಗಿ ಎಲ್ಲಾ ಹಳ್ಳಿಗಳಿಗೂ ಸ್ಮಶಾನಕ್ಕೆ ಬೇಕಾದ ಜಾಗವನ್ನು ಸಾಕಾದಷ್ಟು ಒದಗಿಸಿಕೊಡಬೇಕೆನ್ನುವುದು ನಮ್ಮ ಉದ್ದೇಶ. ಅದನ್ನು ನಾವು ಪ್ರಾಮಾಣಿಕವಾಗಿ ಮಾಡುತ್ತಿದ್ದೇವೆ.

ಶ್ರೀ ಮಾಟಾಳ್ ನಾಗರಾಜ್ :— ಮಾನ್ಯ ಅಧ್ಯಕ್ಷರೆ, ಸ್ಮಶಾನಕ್ಕೆ ಜಾಗವಿಲ್ಲದಿರುವ ಎಲ್ಲಾ ಕಡೆಗೆ ಜಾಗವನ್ನು ಕೊಂಡುಕೊಳ್ಳುವುದಕ್ಕೆ ಸರ್ಕಾರದಿಂದ ಹಣವನ್ನು ಕೊಡುತ್ತಾರೆ ಅಲ್ಲವೇ?

ಶ್ರೀ ಬಿ. ಸೋಮಶೇಖರ್ :— ಮಾನ್ಯ ಅಧ್ಯಕ್ಷರೆ, ಸರ್ಕಾರಿ ಜಮೀನು ಇಲ್ಲದಿದ್ದರೆ ಖಾಸಗಿ ಜಮೀನನ್ನು ಕೊಂಡುಕೊಂಡಾದರೂ ಸ್ಮಶಾನಕ್ಕಾಗಿ ಸ್ಥಳ ಕಾಯ್ದಿರಿಸಬೇಕೆಂಬ ನೀತಿ ಇದೆ. ಅದನ್ನು ಸರ್ಕಾರದ ವತಿಯಿಂದ ಮಾಡಲಾಗುವುದು.

ಶ್ರೀ ಕೆ. ಪ್ರತಾಪಚಂದ್ರ ಶೆಟ್ಟಿ :— ಮಾನ್ಯ ಅಧ್ಯಕ್ಷರೆ, ಸ್ಮಶಾನಕ್ಕಾಗಿ ಜಾಗವನ್ನು ಕಾದಿರಿಸತಕ್ಕಂಥ ಸಂದರ್ಭದಲ್ಲಿ ಗ್ರಾಮಪಂಚಾಯಿತಿಗಳ ಮುಖಂಡರು ಜಾಗಗಳನ್ನು ಮಾಡಿದರೆ ಸ್ವಲ್ಪ ಒಳ್ಳೆಯದು. ಏಕೆಂದರೆ ತಾಲ್ಲೂಕು ಕಛೇರಿಯಲ್ಲಿ ಕುಳಿತುಕೊಂಡು ಯಾವುದೋ ಸರ್ವೆ ನಂಬರ್‌ನಲ್ಲಿ ಸ್ಮಶಾನಕ್ಕಾಗಿ ಸ್ಥಳ ಕೊಟ್ಟರೆ ಅದು ಜನರಿಗೆ ಉಪಯೋಗವಾಗುವುದಿಲ್ಲ. ಆದ್ದರಿಂದ ಸ್ಥಳೀಯ ಜನಪ್ರತಿನಿಧಿಗಳ ವಿಶ್ವಾಸವನ್ನುಗಳಿಸಿಕೊಂಡು ಎಲ್ಲಿ ಸರ್ಕಾರಿ ಸ್ಥಳ ಇದೆ ಅಂತ ಸ್ಥಳಗಳನ್ನು ಸ್ಮಶಾನಕ್ಕಾಗಿ ಕಾದಿರಿಸಬೇಕು. ಹಾಗೆಯೇ ಸ್ಮಶಾನಕ್ಕಾಗಿ ಜಾಗವನ್ನು ಕಾದಿರಿಸುವಂಥ ಸಂದರ್ಭದಲ್ಲಿ ಸಹ ವರ್ಣಾಶ್ರಮ ನೀತಿಯನ್ನು ಅನುಸರಿಸುವುದನ್ನು ನಾವು ಕಾಣುತ್ತಿದ್ದೇವೆ. ಕಾರ್ಕಳದ ಪುರಸಭೆಯಲ್ಲಿ ಶೂದ್ರರು, ಶೂದ್ರರೇತರರು ಎನ್ನುವಂಥ ನಿರ್ಣಯವನ್ನು ಕೈಗೊಂಡು ಸ್ಮಶಾನಕ್ಕಾಗಿ ಜಾಗವನ್ನು ಕಾದಿರಿಸತಕ್ಕಂಥದ್ದು ಕಾಣುತ್ತಿದ್ದೇನೆ. ಇದರ ಬಗ್ಗೆ ಅಲ್ಲಿಯ ಪುರಸಭೆಯ ನಿರ್ಣಯವನ್ನು ನೋಡಿದರೆ ಗೊತ್ತಾಗುತ್ತದೆ.

ಶ್ರೀ ಪ್ರಕಾಶ್ ಟಿ. ಹುಕ್ಕೇರಿ :— ಮಾನ್ಯ ಅಧ್ಯಕ್ಷರೆ, ಸರ್ಕಾರದವರು ಸ್ಮಶಾನಕ್ಕಾಗಿ ಖಾಸಗಿ ಜಮೀನನ್ನು ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳುವಾಗ ಎಕರೆ ಒಂದಕ್ಕೆ ಎಷ್ಟು ಬೆಲೆಯನ್ನು ನಿಗದಿಪಡಿಸುತ್ತಾರೆ?

ಶ್ರೀ ಬಿ. ಸೋಮಶೇಖರ್ :— ಮಾನ್ಯ ಅಧ್ಯಕ್ಷರೆ, ಸರ್ಕಾರಿ ನಿಯಮದ ಪ್ರಕಾರ ಯಾವ ಯಾವ ಏರಿಯಾಗಳಲ್ಲಿ ಎಷ್ಟೆಷ್ಟು ಬೆಲೆ ನಿಗದಿಪಡಿಸಲಾಗಿದೆಯೋ ಅದರ ಪ್ರಕಾರ ಹಣ ಕೊಟ್ಟು ಕೊಂಡುಕೊಳ್ಳಲಾಗುವುದು.

ಶ್ರೀ ಟಿ.ಬಿ. ಜಯಚಂದ್ರ :— ಮಾನ್ಯ ಅಧ್ಯಕ್ಷರೆ, ಸ್ಮಶಾನಕ್ಕಾಗಿ ಸ್ಥಳವನ್ನು ಕಾದಿರಿಸುವ ಬಗ್ಗೆ ಸರ್ಕಾರದ ನೀತಿಯನ್ನು ಹೇಳಿದರು. ಕೆಲವು ಹಳ್ಳಿಗಳ ದೊಡ್ಡ ದೊಡ್ಡ ಪ್ರದೇಶಗಳಲ್ಲಿ ಈಗ ಚಿತಾಗಾರವನ್ನು ಮಾಡುತ್ತಿದ್ದಾರೆ. ಅದಕ್ಕೆ ಧರ್ಮಸ್ಥಳದ ಶ್ರೀ ವೀರೇಂದ್ರ ಹೆಗಡೆ ಅವರು ಯಥೇಚ್ಛವಾಗಿ ಹಣವನ್ನು ಕೊಡುತ್ತಿದ್ದಾರೆ ಮತ್ತು ಲೋಕಲ್ ಕಾಂಟ್ರಿಬ್ಯೂಷನ್ ತೆಗೆದುಕೊಂಡು ಮಾಡುತ್ತಿದ್ದಾರೆ. ಅಂಥ ಸಂದರ್ಭದಲ್ಲಿ ಸರ್ಕಾರದ ಕಡೆಯಿಂದ ಏನಾದರೂ ಹಣ ಕೊಡುವುದಕ್ಕೆ ಸಾಧ್ಯವಿದೆಯೇ? ಆ ರೀತಿ ಇದ್ದರೆ ನನ್ನ ಕ್ಷೇತ್ರದಲ್ಲಿ ಬರುವಂಥ ಹುಯಾರ್ ಎನ್ನುವಂಥ ಊರಿನಲ್ಲಿ 10 ಲಕ್ಷ ರೂ.ಗಳ ಅಂದಾಜು ವೆಚ್ಚದಲ್ಲಿ ಚಿತಾಗಾರವನ್ನು ಕಟ್ಟಿಸುವುದಕ್ಕೆ ಶ್ರೀ ಧರ್ಮಸ್ಥಳ ವೀರೇಂದ್ರ ಹೆಗಡೆಯವರು ಲೋಕಲ್ ಕಾಂಟ್ರಿಬ್ಯೂಷನ್‌ನಿಂದ 4-5 ಲಕ್ಷ ರೂಪಾಯಿಗಳನ್ನು ಸಂಗ್ರಹಿಸಿದ್ದಾರೆ. ಅದಕ್ಕೆ ಏನಾದರೂ ಸರ್ಕಾರದಿಂದ ಹಣಕಾಸಿನ ಸಹಾಯ ಮಾಡುವುದಕ್ಕೆ ಸಾಧ್ಯವಿದೆಯೇ?

ಶ್ರೀ ಬಿ. ಸೋಮಶೇಖರ್ :— ಮಾನ್ಯ ಅಧ್ಯಕ್ಷರೆ, ಚಿತಾಗಾರವನ್ನು ಕಟ್ಟಿಸುವುದಕ್ಕೆ ಸರ್ಕಾರದಲ್ಲಿ ಯಾವ ಯೋಜನೆಯೂ ಇಲ್ಲ. ಏನಿದ್ದರೂ ಖಾಸಗಿ ಸಂಘಸಂಸ್ಥೆಗಳು ನಿಂತುಕೊಂಡು, ಧಾರ್ಮಿಕ ಸಂಸ್ಥೆಗಳಿಂದ ಹಣ ಸಹಾಯವನ್ನು ಪಡೆದು ಮಾಡಬೇಕೇ ಹೊರತು ಸರ್ಕಾರದ ಈಗಿನ ನೀತಿಯಲ್ಲಿ ಅದು ಇಲ್ಲ. ಮುಂದೆ ಇದರ ಬಗ್ಗೆ ಚಿಂತನೆ ಮಾಡಬಹುದಾಗಿದೆ.

ಶ್ರೀ ಎಸ್. ರಾಜಣ್ಣ :—ಮಾನ್ಯ ಅಧ್ಯಕ್ಷರೆ, ಚಿತಾಗಾರವನ್ನು ಕಟ್ಟುವುದಕ್ಕೆ ಹೆಚ್ಚುಕಡಿಮೆ ಎರಡು ಕೋಟಿ ರೂಪಾಯಿ ಆಗುತ್ತದೆ. ಒಂದು ಹೆಣವನ್ನು ಸುಡಬೇಕಾದರೆ ಕರೆಂಟ್ ಮುಂತಾದವನ್ನು ಸೇರಿಸಿ ಸುಮಾರು 2 ಸಾವಿರ ರೂಪಾಯಿಗಿಂತಲೂ ಹೆಚ್ಚು ಖರ್ಚು ಆಗುತ್ತದೆ. ಹೆಣಗಳನ್ನು ಜಾಸ್ತಿ ಸುಡುವುದರಿಂದ ಕರೆಂಟ್ ಇಲ್ಲದಾಗ ಅಲ್ಲಿ ದುರ್ವಾಸನೆ ಆಗಿ ಚಿತಾಗಾರದ ಒಂದು ಕಿ.ಮೀ. ಸುತ್ತಲೂ ವಾಸನೆ ಬರುತ್ತದೆ. ಅದಕ್ಕೋಸ್ಕರ ಚಿತಾಗಾರ ಕಟ್ಟುವುದನ್ನು ಅವಾಯ್ಡ್ ಮಾಡಬೇಕು. ಚೈನಾದಲ್ಲಿ ಏನು ಮಾಡುತ್ತಾರೆಂದರೆ ಮನುಷ್ಯ ಸತ್ತುಹೋದ ಮೇಲೆ ಆ ಹಳ್ಳಿಯ ರಸ್ತೆಗಳ ಪಕ್ಕದಲ್ಲಿ ಹೂಳಿಬಿಟ್ಟು ಮೂರು ತಿಂಗಳು ಆದನಂತರ ಅದರ ಮೇಲೆ ಒಂದು ಗಿಡವನ್ನು ನೆಡುತ್ತಾರೆ. ಅದೇ ಕಾರ್ಯವನ್ನು ನಮ್ಮ ರಾಜ್ಯದಲ್ಲಿಯೂ ಮಾಡಿದರೆ ಬಹಳ ಒಳ್ಳೆಯದು. ಮತ್ತು ಅರಣ್ಯ ಸಂಪತ್ತು ಇದರಿಂದ ಅಭಿವೃದ್ಧಿಯಾಗುತ್ತದೆ ಎನ್ನುವ ಸಲಹೆಯನ್ನು ಸರ್ಕಾರಕ್ಕೆ ಕೊಡುವುದಕ್ಕೆ ಇಚ್ಛಿಪಡುತ್ತೇನೆ.

ಶ್ರೀಮತಿ ಪ್ರಮೀಳಾ ನೇಸರ್ಗಿ :— ಮಾನ್ಯ ಅಧ್ಯಕ್ಷರೆ, ಕೇಂದ್ರ ಸರ್ಕಾರದಲ್ಲಿ ಮಾರ್ಡನೈಜೇಶನ್ ಆಫ್ ದಿ ಕ್ರೆಮಟೋರಿಯಂ ಎನ್ನುವ ಸ್ಕೀಂ ಇದೆ. ಚಿತಾಗಾರವನ್ನು ಆಧುನೀಕರಣಗೊಳಿಸಲು ಅಲ್ಲಿಂದ ಹಣ ಬಿಡುಗಡೆ ಮಾಡುತ್ತಾರೆ. ಅಲ್ಲಿಂದ ಕರ್ನಾಟಕ ಸರ್ಕಾರ ಹಣವನ್ನು ತೆಗೆದುಕೊಂಡಿಲ್ಲ. ಬೇರೆ ರಾಜ್ಯದ ಸರ್ಕಾರಗಳಲ್ಲಿ ಈಗಾಗಲೇ ತೆಗೆದುಕೊಂಡು ಚಿತಾಗಾರವನ್ನು ಆಧುನೀಕರಣಗೊಳಿಸುವುದಕ್ಕೆ ಎಲ್ಲಾ ಅನುಕೂಲವನ್ನು ಮಾಡಿಕೊಟ್ಟಿದ್ದಾರೆ. ಆದರೆ ಕರ್ನಾಟಕ ಸರ್ಕಾರ ಈ ದಿಶೆಯಲ್ಲಿ ಏನೂ ಕಾರ್ಯಕ್ರಮ ಹಾಕಿಕೊಂಡಿಲ್ಲ. ಸರ್ಕಾರ ಈಗಲಾದರೂ ಮಾರ್ಚ್ 31ನೇ ತಾರೀಖು ಆಗುವುದಕ್ಕೆ ಮುಂಚೆ ಕೇಂದ್ರ ಸರ್ಕಾರದಿಂದ ಎಷ್ಟು ಹಣ ಬರುತ್ತದೋ ಅದನ್ನು ತರಿಸಿಕೊಂಡು ಚಿತಾಗಾರವನ್ನು ಆಧುನೀಕರಣಗೊಳಿಸುವುದಕ್ಕೆ ಏನಾದರೂ ಕ್ರಮ ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳುತ್ತದೆಯೇ?

ಶ್ರೀ ಬಿ. ಸೋಮಶೇಖರ್ :— ಮಾನ್ಯ ಅಧ್ಯಕ್ಷರೆ, ನಗರ ಪ್ರದೇಶಗಳಲ್ಲಿ ಚಿತಾಗಾರವನ್ನು ಆಧುನೀಕರಣಗೊಳಿಸುವ ಕೆಲಸವನ್ನು ಮುನ್ಸಿಪಾಲಿಟಿಯವರು, ಕಾರ್ಪೊರೇಷನ್ ನವರು ಮಾಡಬೇಕಾಗುತ್ತದೆ. ಚಿತಾಗಾರ ಆಧುನೀಕರಣಗೊಳಿಸುವುದಕ್ಕೆ ಕಂದಾಯ ಇಲಾಖೆಯಲ್ಲಿ ಯಾವುದೇ ಯೋಜನೆ ಇಲ್ಲ. ತಾವು ಹೇಳಿರತಕ್ಕಂಥದ್ದು ಒಳ್ಳೆಯ ಸೂಚನೆಯಾಗಿದ್ದು

ಅದನ್ನು ಪರಿಶೀಲನೆ ಮಾಡಬಹುದು. ಕೇಂದ್ರ ಸರ್ಕಾರದಿಂದ ಚಿತಾಗಾರ ಆಧುನೀಕರಣಕ್ಕಾಗಿ ಹಣವನ್ನು ಯಾವ ಇಲಾಖೆ ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳಬೇಕು, ಎಂಥ ಕಡೆ ಮಾಡಬೇಕು ಎನ್ನುವುದನ್ನು ನೋಡಬೇಕಾಗುತ್ತದೆ.

ಶ್ರೀ ಎನ್. ರಾಜಣ್ಣ :— ಮಾನ್ಯ ಅಧ್ಯಕ್ಷರೆ, Crematorium is man-made technology. It is nothing but a danger. It is better to bury the body. After three months excavate ಮಾಡಿ ಜನಗಳಿಗೆ ಎಂಕರೇಜ್ ಮಾಡಿ ಅಲ್ಲಿ ಒಂದು ಸಸಿ ನೆಟ್ಟರೆ ಅದರಿಂದ ಅರಣ್ಯ ಸಂಪತ್ತು ಅಭಿವೃದ್ಧಿ ಆಗುತ್ತದೆ. ಚಿತಾಗಾರ ಮಾಡುವುದು ಬೇಡ. We are already suffering.

ಅಧ್ಯಕ್ಷರು :— ಪ್ರಶ್ನೋತ್ತರ ವೇಳೆ ಮುಗಿಯಿತು.

ಅ) ಚುಕ್ಕೆ ಗುರ್ತಿಲ್ಲದ ಪ್ರಶ್ನೆಗಳಿಗೆ ಲಿಖಿತ ಮೂಲಕ ನೀಡಲಾದ ಉತ್ತರಗಳು.

ಶ್ರೀ ಡಿ. ಮಂಜುನಾಥ್ (ಅರಣ್ಯ ಸಚಿವರು) :— ಮಾನ್ಯ ಅಧ್ಯಕ್ಷರೆ, ಚುಕ್ಕೆ ಗುರ್ತಿಲ್ಲದ ಪ್ರಶ್ನೆಗಳ ನಾಲ್ಕನೇ ಪಟ್ಟಿಯಲ್ಲಿರುವ 56 ಪ್ರಶ್ನೆಗಳ ಪೈಕಿ 48 ಪ್ರಶ್ನೆಗಳಿಗೆ ಲಿಖಿತ ಮೂಲಕ ನೀಡುವ ಉತ್ತರಗಳನ್ನು ಸಭೆಯ ಮುಂದೆ ಮಂಡಿಸುತ್ತೇನೆ.

ಬಳ್ಳಾರಿ ಜಿಲ್ಲೆಯಲ್ಲಿ ತೋಟಗಾರಿಕೆ ಇಲಾಖೆ ಕೈಗೊಂಡ ಕಾರ್ಯಕ್ರಮಗಳು.

113(20) ಶ್ರೀ ಅಲ್ಲಂ ವೀರಭದ್ರಪ್ಪ (ಕುರುಗೋಡು) :— ಮಾನ್ಯ ಕೃಷಿ ಮತ್ತು ತೋಟಗಾರಿಕೆ ಸಚಿವರು ಈ ಕೆಳಕಂಡ ಪ್ರಶ್ನೆಗಳಿಗೆ ದಯವಿಟ್ಟು ಉತ್ತರಿಸುವರೆ.

ಅ) ಬಳ್ಳಾರಿ ಜಿಲ್ಲೆಯಲ್ಲಿ 1998-99ರಲ್ಲಿ ತೋಟಗಾರಿಕೆ ಇಲಾಖೆ ಕೈಗೊಂಡ ವಿವಿಧ ಕಾರ್ಯಕ್ರಮಗಳು ಯಾವುವು? (ತಾಲ್ಲೂಕುವಾರು ವಿವರ ನೀಡುವುದು)

ಆ) ಇದಕ್ಕಾಗಿ ಸರ್ಕಾರದವರು ಖರ್ಚುಮಾಡಿರುವ ಹಣವೆಷ್ಟು? (ತಾಲ್ಲೂಕುವಾರು ವಿವರ ನೀಡುವುದು)

ಶ್ರೀ ಸಿ. ಬೈರೇಗೌಡ (ಕೃಷಿ ಮತ್ತು ತೋಟಗಾರಿಕೆ ಸಚಿವರು) :—

ಅ) ಬಳ್ಳಾರಿ ಜಿಲ್ಲೆಯಲ್ಲಿ 1998-99ರಲ್ಲಿ ತೋಟಗಾರಿಕೆ ಇಲಾಖೆ ಕೈಗೊಂಡ ವಿವಿಧ ಕಾರ್ಯಕ್ರಮಗಳ ವಿವರಗಳನ್ನು ಅನುಬಂಧ - 1 ರಲ್ಲಿ ಒದಗಿಸಲಾಗಿದೆ.

ಆ) ವಿವರಗಳನ್ನು ಅನುಬಂಧ - 1 ರಲ್ಲಿ ಒದಗಿಸಲಾಗಿದೆ.